

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2023/2024

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	„Panny dworskie” Diego Velazqueza – obraz filozoficzny "Courtly Virgins" by Diego Velazquez - a philosophical painting
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	Maciej Teodor Kociuba Dr hab. adiunkt
3	Język wykładowy	polski
4	Strona WWW	
5	Semestr	I (zimowy)
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Konwersatorium 30h Konsultacje i zaliczenie 3h Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 33h Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1,1 Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 27 Przygotowanie się do zaliczenia 30 Łączna liczba godzin nie kontaktowych 57 Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1,9 Sumaryczna liczba punktów ECTS 3
7	Wymagania wstępne	Bez wymagań wstępnych
8	Opis zajęć	W ramach fakultetu analizie poddany zostanie obraz hiszpańskiego malarza Diego Velazqueza – „Panny dworskie” („Las Meninas”). Nie ma chyba drugiego dzieła plastycznego, które wzbudziłoby tak wielkie zainteresowanie i zaowocowała tak wieloma interpretacjami. Na temat zawartości treściowej i formy tego obrazu pisali nie tylko teoretycy sztuki i krytycy, ale także filozofowie, semiotycy, kulturoznawcy. Jeden z najwybitniejszych filozofów współczesności – Michel Foucault - uczynił to płótno punktem wyjścia w swojej najważniejszej książce pt.: „Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych”. Hermeneutyka, którą tu się podejmuje ma za zadanie odwołać się do najważniejszych pozycji w ogromnej i wciąż rosnącej literaturze przedmiotu, ale głównym zadaniem będzie rozszyfrowanie samego obrazu, jego struktury formalnej i przekazanych przez autora treści. Podjęte zostaną kwestie szczegółowe, ale i ogólne, np. problem relacji pomiędzy poznaniem opartym na pojęciach (dyskursywnym) a poznaniem opartym na obrazach.
9	Zakres tematów	1) „Las Meninas” – treść przedstawienia 2) Diego Velazquez, jego epoka i twórczość. 3) Struktura formalna obrazu. 4) Perspektywa renesansowa i „odwrócona” perspektywa ikon. 5) Od perspektywy dookolnej (wszechwidzenia) do wszechwiedzy. 6) Analiza czynników, które sprawiły, że obraz wciąż niepokoi i

		prookuje filozofów do nowych interpretacji. 7) „Panny dworskie” w ujęciu Michela Foucault. 8) Rola wstępnego eseju w książce „Słowa i rzeczy” 9) Las Meninas jako obraz autotematyczny, obraz stanowiący rodzaj wypowiedzi o samym malarstwie i sztuce przedstawiania. 10) Poznanie obrazowe jako przykład holistycznego pojmowania procesów poznawczych. 11) „Przezierność” i polisemia w malarstwie. 12) Obraz plastyczny jako impuls do podjęcia dyskursu interpretacyjnego. 13. Wieloznaczność dzieła plastycznego i wieloznaczność tekstu pisanego. 14. Język dyskursywny – zdolność do narracji obrazowej (ekfraz) 15. Piotr Francuz: koncepcja „imagii” - neurokognitywnej teorii obrazu.
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	Literatura obowiązkowa: 1) Andrzej Witko, Tajemnica „Las Meninas”, Wydawnictwo AA, Warszawa 2020. (Antologia tekstów nt. obrazu Velazqueza) (jeden wybrany przez studenta esej) 2) M.Kociuba, Antropologia poznania obrazowego, Rola obrazu i dyskursu w poznawczym ujmowaniu świata, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2010, Wybrane fragmenty dotyczące „Las Meninas” Literatur uzupełniająca: 3) Zbigniew Ambrożewicz, Widzialność niewidzialnego. Las Meninas Diega Velazqueza, w: Przegląd Filozoficzny – Nowa Seria; R.22 2013, Nr 1 (85).
11	Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych (w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)	Wiedza: W1, zna i rozumie terminologię za pomocą której opisuje się strukturę kultury zachodniej Filozofia I st.: K_W02 Filozofia II st.: K_W06, K_W08 Kreatywność społeczna: K_W02; K_W03 W2, zna i rozumie historyczne przemiany w sposobach opisu różnych artefaktów kulturowych w tym malarstwa. Filozofia I st.: K_W03, K_W04, K_W08 Filozofia II st : K_W01, K_W03, K_W04, K_W05 Kreatywność społeczna: K_W03, K_W04, K_W06 W3, zna wybrane koncepcje, stanowiska i teorie opisujące rozwój malarstwa europejskiego. Filozofia I st.: K_W03, K_W04, K_W08 Filozofia II st : K_W03, K_W04, K_W06 Kreatywność społeczna: K_W06 Umiejętności: U1, potrafi brać udział w dyskusjach na temat specyfiki rozwoju malarstwa zachodniego.

		Filozofia I st.: K_U06, K_U13 Filozofia II st.: K_U02, K_U06, K_U14 Kreatywność społeczna: K_O08 U2, potrafi analizować typowe zagadnienia w dziedzinie teorii sztuki. Filozofia I st. : K_U01, K_U02, K_U03, K_U04 Filozofia II st.: K_U01, K_U02, K_U04 Kreatywność społeczna: K_U01 Kompetencje społeczne: K1, docenia i promuje europejskie dziedzictwo kulturowe. Stopień I: K_K02 Stopień II: K_K02 Kreatywność społeczna: K_K03 K2, jest nastawiony na pogłębianie własnej wiedzy dotyczącej historii sztuki zachodniej Stopień I: K_K01 Stopień II: K_K01 Kreatywność społeczna: K_K01
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	W1, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć W2, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć W3, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć U1, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć U2, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć U3, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć K1, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć K2, zaliczenie ustne, aktywność w trakcie zajęć
13	Metody dydaktyczne	Metoda podająca (wykład); dyskusja nad wybranymi zagadnieniami.
14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	1) Zaliczenie ustne, ocena bieżącej aktywności w czasie zajęć 2) Obecność na zajęciach. Aktywność i bieżące przygotowanie do zajęć